

Aan: de minister en staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
In afschrift aan de Tweede Kamer

Geachte minister, geachte staatssecretaris,

Tijdens het BO MIRT van november 2020 hebben Rijk en Regio afgesproken om de positie en het belang van de fiets met een Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF) steviger te verankeren. De ambitie is hiermee de fiets als volwaardige modaliteit en effectieve oplossing in te kunnen zetten voor de nationale opgaven op het gebied van woningbouw en verstedelijking, bereikbaarheid, veiligheid, gezondheid en de reductie van de uitstoot van CO2 en stikstof. Hoewel wij verheugd zijn met de ambitie om tot een NTF te komen met een volwaardige plaats voor de fiets in het Mobiliteitsfonds en de verstedelijkingsstrategieën, en de toezegging van de staatssecretaris in het BO Verstedelijking van 24 november, om in het voorjaar van 2021 met elkaar tot uitvoeringsafspraken te komen, wenden wij ons in deze brief tot u om onze zorgen te uiten over de uitvoering van het Toekomstbeeld.

Concreet vragen wij u

- Afspraken over een meerjarige nationaal uitvoeringsagenda fiets (met bijbehorend budget) tussen Rijk en regio;
- En gezamenlijke programmering voor de regio, voor de periode 2022-2030 om de planvorming rondom grotere en complexere projecten verder uit te kunnen werken;
- De invulling van de rol die het Rijk kan pakken zodat bovenregionale vraagstukken en bottlenecks op het gebied van wet- en regelgeving, fiscale regelingen, capaciteit in de uitvoer en door/op het eigen netwerk het hoofd kunnen worden geboden en zodat kansen op Europees niveau of binnen andere dossiers kunnen worden benut (governance).
- Inzet van het Rijk op het aanvragen/oormerken van fondsen uit het Europees Herstelfonds voor het nationaal toekomstbeeld fiets.

Aanleiding - Vertraging MIRT-afspraken

Op 1 maart 2021 is het *Nationaal Toekomstbeeld Fiets op hoofdlijnen* (contourenschets) gepresenteerd om de financiële opgave voor de schaa sprong Fiets op hoofdlijnen aan het nieuwe kabinet te kunnen meegeven. Deze contourenschets gaf – met de inventarisaties vanuit de 12 provincies en 2 vervoerregio's – een eerste beeld van de ambities en orde grootte van investeringen in fiets die nodig zijn tot 2040. In de Kamerbrief van staatssecretaris Van Veldhoven (8 maart 2021) stelt de staatssecretaris dat er nog een aantal vervolgstappen en keuzes is te maken, op weg naar een meer concrete uitvoeringsagenda.

Dat er nog geen nieuwe regering is betekent ook dat er geen zicht is op Rijksmiddelen voor de uitvoering van het NTF. Dit baart ons grote zorgen.

Groene steden en gezonde buitengebieden

De wooncrisis is een urgente opgave die snel aangepakt moeten worden. Als we het goed doen, bouwen we niet één miljoen woningen, maar realiseren we door slim ruimtegebruik groene en gezonde steden, waar het fijn wonen, leven en werken is en waar voorzieningen op 15 minuten te bereiken zijn. Inmiddels worden in de NOVI gebieden zeven verstedelijkingsstrategieën opgesteld, aan de hand waarvan afspraken tussen Rijk en Regio worden gemaakt in de komende kabinetsperiode. Wij kunnen ons volledig vinden in de oproep van Rijksadviseur Wouter Veldhuis om lopen en fietsen als een groot nationaal project te zien voor de toekomst van onze steden en stedelijke regio's. Investeren in de fietsinfrastructuur is urgent om de verstedelijkingsopgave goed te doen. De fiets is een essentieel onderdeel van de beweging naar een slim, duurzaam en veilig mobiliteitssysteem. De schaa sprong voor de fiets is net zo belangrijk als die voor OV. De publicatie van het NTF op hoofdlijnen namens de gezamenlijke overheden was een mijlpaal in het

Nederlandse fietsbeleid. Maar ook buiten de NOVI-gebieden blijft investeren in de fiets noodzakelijk. Met het verdwijnen van voorzieningen worden afstanden steeds groter en ook het OV-aanbod verslechtert. Veilige en nieuwe verbindingen zijn daarom hard nodig in deze gebieden.

Onze oproep: ook de fiets gaat niet voor niets

De uitdaging ligt bij complexe projecten en de grotere investeringen in hoogwaardige regionale fietsroutes en het opheffen van barrières. Dit vraagt om een gezamenlijke aanpak. Een andere belangrijke uitdaging is ruimte; ruimte voor fietsers in steden en kernen, het voorkomen van fietsfiles door spreiding en het realiseren van aantrekkelijke interwijkverbindingen. Ook is de ruimte voor fietsparkeervoorzieningen beperkt en de financiering van (investeren in en de exploitatie van) bewaakte stallingen vraagt om een gezamenlijke aanpak van lokaal tot nationaal niveau. In de landelijke gebieden gaat het om een goede bereikbaarheid van de kleinere kernen, veilige 'school'fietsroutes en het toenemende belang van recreatief fietsen. De opgave is regio overstijgend en vervoerregio, gemeenten en provincies kunnen deze opgave niet alleen oppakken.

- Wij herinneren u eraan dat voor uitvoering van het NTF alleen al voor de periode tot en met 2027 een investering van meer dan 7 miljard is berekend. Vanuit het nieuwe Mobiliteitsfonds zit tot de formele invoering in 2030 weinig tot geen financiële speelruimte.
- Er is daarom veel voor te zeggen om binnen het huidige MIRT een nationaal programma NTF op te zetten met een looptijd tot 2030. Daaruit zouden in ieder geval fietsprojecten die direct raken aan Rijksprojecten (barrières rond Rijkswegen, water en spoor) kunnen worden gefinancierd.
- Ook zou een bijdrage vanuit het Europese Herstelfonds (Recovery and Resilience Facility, RRF) voor de hand liggen gelet op de landen-specifieke aanbevelingen. Ook moet minimaal 37% van de nationale enveloppe (ca €2,2 mld. voor Nederland) worden besteed aan klimaatdoelen. De fiets lijkt daarmee een voor de hand liggend oplossing om klimaatdoelen te behalen, publieke investeringen naar voren te halen en bovendien nieuwe woningbouw te ontsluiten. België heeft zo 411 miljoen euro (7% van de bijdrage uit het Herstelfonds) voor de fiets geoormerkt.

De regiopartijen gaan ondertussen verder en we blijven – binnen onze mogelijkheden – investeren in het hoogwaardig regionaal fietsroutenetwerk, fietsparkeervoorzieningen, data, community building en regionale en doelgroepgerichte campagnes. Om een schaa sprong fiets te kunnen maken en de gesignaleerde opgave het hoofd te kunnen bieden, is echter ook de structurele en actieve inzet van het Rijk nodig op het thema fiets.

Het komt er nu op aan het geen dode letter te laten worden en boter bij de fiets te doen en de fiets als volwaardige modaliteit en effectieve oplossing in te zetten voor de nationale opgaven op het gebied van woningbouw en verstedelijking, bereikbaarheid, veiligheid, klimaat en duurzaamheid.

Wij verzoeken u met klem over dit onderwerp met spoed aan de Kamer te rapporteren.

Deze brief wordt mede ondersteund door:

De provincies Drenthe, Flevoland, Friesland, Gelderland, Groningen, Limburg, Noord-Brabant, Noord-Holland, Overijssel, Utrecht, Zeeland en Zuid-Holland Metropoolregio Den Haag-Rotterdam, De F10 gemeenten; Amersfoort, Apeldoorn, Amsterdam, Den Haag, Eindhoven, Enschede, Goes, Groningen, 's-Hertogenbosch, Houten, Leiden, Nijmegen, Maassluis, Rotterdam, Tilburg, Utrecht en Zwolle De Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen

Hoogachtend,

Esther van Garderen

Algemeen Directeur van de Fietsersbond

Gerard Slegers,

Dagelijks Bestuurslid Vervoerregio Amsterdam